

NOTAT

 Til

 Kopi

 Fra

 Lene Moth

 Emne

 Gruppearbejde- blå lapper- Kystvandrådsmøde-d. 12. maj 2023

 Sagsbehandler
 Lene Moth
 Direkte telefon
 99 74 13 54
 Dato
 26. maj 2023
 Sagsnummer
 22-009386

Gruppearbejde Kystvandrådsmøde- blå lapper

Gruppearbejde – hvad er vigtigt for jer?

5 min til de vigtigste ting på gul lap pr. person

15 min snak i grupper

10 min: 3 prioriterede vigtige ting fra hver person

(Tilføjelse i parentes er for forståelsens skyld)

Fjord

Sand capping – (udlægning af sand)

Udplantning af ålegræs

Stenrev i fjorden ud fra Skjern Å'ens udløb evt. kombineret med muslingebanker langs de samme stenrev.

Udplantning af ålegræs – hvor meget skal der til for at mindske/reducere eutrofieringen væsentligt?

Udplantning af ålegræs (næringsstoffoptag / CO2 reduktion)

Rør med spjæld (fra Vesterhavet og ind i fjorden) nord og syd for at opblande saltvandet ved Nymindegab og Søndervig

Ålegræs-udplantning

Balancen mellem søsalat/trådalger og eutrofiering (næringsstoffilledning) – hvor tipper kurven?

Fosfor – hvilken belastning kan fjorden klare?

Punktkilder lokaliseres

Fersk fjord – kan det lade sig at gøre?

Konsekvens af ændret saltholdighed

Bedre vilkår for helt, sild, skrubber og hesterejer i fjorden

Fosfor

(Mere) vandløbsvedligehold = mindre fosfor i fjorden (grøfter/vandløb i dyrkningsfladen)

Brinkerosion kan begrænses

Beplantning

Slusen

Koblede hændelser

Fremtidens høj(vande)

Havvandstand (stigning) + regn over længere tid

Afløb fra fjorden optimeres i forhold til fokus på miljømål

Slusepraksis – ålegræs

Stabil salinitet

Fokus på stabil salinitet

Hvilke håndtag kan flytte på/ændre på saltholdighed -balancen

Hvad kan vi ikke gøre

Øget saltholdighed

Ændring af i forhold til sandmusling

Øget fiskepassage

Fortynding

Stabil høj salinitet af hensyn til muslingerne – kan slusen holde til det?

Stabil salinitet i fjorden

Hvilke udsving i saltindhold kan muslingerne tåle og hvor hurtigt?

Pumpeløsning en mulighed?

Pumpe -opblanding og fiskevandring

Etablering af sluse ved Nymindegab

Modeller + økonomi

Opland

Oplandsmodel – følsomhed

Hvad betyder f.eks. omlægning til 100 % græs

Ingen punktudledninger (spildevand)

....

Solceller (reduktion af næringsstof til fjorden- hvor meget, hvis det dyrkede arealer erstattes af solceller)

Ingen efterafgrøder – betydning og hvor meget skal det erstattes med af f.eks. vådområder mm

Vælg indsats hvor mest N og P for pengene (retentionskortene)

Bedre styring af tilløb til Skjern Å (opmagasinering af vand i oplandet)
Total nedsivning af regnvand

Vådområde – lovgivning vs. muligheder
Tilbageholdelse af vand – tørke. (anvendelse til markvanding)

Beskyttelse vs. benyttelse
N og P
Lavbund

Retentionskort – arealanvendelse bestemmelse af retention

Fakta i forhold til udledninger
Hvilke jorde påvirkes mest

10 m bræmmer ved målsatte vandløb
Indgå i 4 % udyrket
Grønne korridorer
Minimere brinkerrosion
Reduktion af fosfor

Hvis alt lavbundsareal udtages - effekt på N og P

Hvor kommer udledningerne fra?

Kortlægning af punktkildeudledninger og deres konsekvenser så vi ikke "skyder" på de forkerte
Konsekvenser af dambrug og laksefarme

Årsag til udvaskning
Punktmålinger af udledninger
Udledning fra renseanlæg/byerne/(ukloakerede) områder

Afklare tilløb præcist fra kilder (N+P) så indsatsen kan målrettes rigtigt.

Ådale og arealanvendelse:
Løsninger
Arealanvendelse, natur og klima skal samtænkes!!

Scenarier – spildevandet direkte i havet

Fjerne spildevandet – Lemvig og Struer har gjort det

Udledning af spildevand skal udenom fjorden

Rør direkte til Vesterhavet fra det nye rensningsanlæg

Gode ideer – andet

Størst mulig effekt i forhold til indsats/økonomi

Fakta i modellen – ikke medtager noget man mener at have hørt (uden evidens)

Kun et forsøg til at få opland og fjord til at fungere i nutiden
Den (fjorden) er opstået med hul i begge ender

Færrest mulige restriktioner for landbrug/erhverv og målopfyldelse på samme tid

Skal tages hensyn til at viden bevæger sig/udvikles

Valide data

Væk fra OS og DEM anskuelsen

Vigtigt med nysgerrighed

Griber vi mulighederne i dette fora?

Fokus på kommunikation og forståelse

Sikre os at der er lovhjemmel til de forslag vi fremkommer med